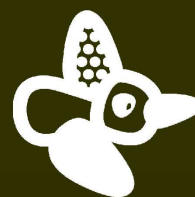

GENERALITAT
VALENCIANA

parc **natural**
del **prat** de
cabanes-torreblanca

Memòria Tècnica de Gestió

Anualitat 2016

Edita:

Redacció:

Directora-Conservadora del Parc Natural

Aurora Quero de Lera

Equip Tècnic del Parc Natural

Isabel de la Torre Martínez

Jesús Tena Caballer

Data d'edició: 31.05.2017

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ

2. INTRODUCCIÓ

- 2.1. Mapa general dels Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana
- 2.2. Descripció del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca
- 2.3. Normativa
- 2.4. Municipis del Parc Natural
- 2.5. Figures de protecció
- 2.6. Organigrama dels Serveis Centrals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural
- 2.7. Personal del Parc Natural
- 2.8. Composició de la Junta Rectora

3. OBJECTIUS

4. PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

- 4.1. Pla de vigilància d'incendis forestals
- 4.2. Dades d'incendis al Parc Natural
- 4.3. Pla bàsic d'actuacions

5. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

- 5.1. Conservació de flora
- 5.2. Conservació de fauna
- 5.3. Conservació d'hàbitats
- 5.4. Conservació dels recursos hídrics
- 5.5. Conservació i manteniment d'infraestructures i equipaments del Parc Natural
- 5.6. Anàlisi dels resultats i conclusions generals

6. SEGUIMENT D'ACTIVITATS

- 6.1. Extracció de torba
- 6.2. Aprofitament cinegètic
- 6.3. Activitat agrícola

7. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

- 7.1. Programa de Comunicació i Divulgació
- 7.2. Programa d'Educació Ambiental
- 7.3. Planificació i gestió de l'Ús Públic
- 7.4. Programa de desenvolupament socioeconòmic del Parc Natural
- 7.5. Anàlisi dels resultats i conclusions generals

8. DIRECCIÓ I TRAMITACIÓ ADMINISTRATIVA

- 8.1. Reunions
- 8.2. Informes

9. RESUM ECONÒMIC

10. PROGRAMA DE GESTIÓ I PROPOSTES PER AL 2017

- 10.1. Programa de gestió del Parc Natural
- 10.2. Propostes d'actuacions per al 2017

Memòria Tècnica de Gestió

Anualitat 2016

GENERALITAT
VALENCIANA

parc **natural**
del **prat** de
cabanes-torreblanca

1. PRESENTACIÓ

La present memòria, relativa a les activitats realitzades al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca durant l'any 2016, s'elabora en compliment de l'article 40 del *Decret 4/2003, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat*, pel qual s'aprova el *Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca*.

Aquesta memòria constitueix l'informe de la gestió realitzada al Parc Natural durant l'any 2016 i inclou un capítol econòmic financer, amb indicació d'inversions i despeses de funcionament, així mateix s'ha afegit un apartat de propostes de gestió per al 2017.

Per a la seva elaboració s'ha comptat amb els informes elaborats per les Brigades de Biodiversitat, els informes del Centre de Conservació d'Espècies Dulceaqüícoles de la Comunitat Valenciana, amb els realitzats pels Guies del Parc i els de les Brigades del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

Durant l'any 2016 s'ha produït una novetat respecte anys passats i ha estat la creació de les noves Unitats de Gestió i la creació de les places de Director/a Conservador/a, funcionaris de la Generalitat Valenciana.

Fins a finals de 2015 la gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca es feia conjuntament amb la gestió del Parc Natural del Desert de les Palmes i en 2016 es va crear la nova Unitat de Gestió Parc Natural Prat de Cabanes-Torreblanca – Parc Natural de la Serra d'Irta.

Al capdavant d'aquestes noves Unitats de Gestió es van crear els llocs de treball de Director/a Conservador/a, com a funcionaris de la Generalitat Valenciana dependents de la *Direcció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental* de la *Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural*, tècnics competents per a la gestió d'espais naturals, i per a la tramitació de sol·licituds d'entitats i particulars amb interessos al Parc Natural.

El 15 de juny es va proveir el lloc de treball de Directora Conservadora al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

2. INTRODUCCIÓ

2.1. Mapa general dels Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana

2.2. Descripció del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca

El Prat constitueix una zona humida litoral dotada d'una important riquesa ambiental en el que a flora i fauna es refereix. És la principal zona humida de la província de Castelló, alhora que un dels hàbitats humits menys alterats de la Comunitat Valenciana, i en ella podem trobar gran diversitat d'ambients que es complementen i ofereixen a l'àrea protegida recursos ambientals d'incalculable valor.

L'àrea protegida amb la figura de Parc Natural compren aproximadament unes nou-centes hectàrees repartides entre els termes municipals de Cabanes i Torreblanca.

Es tracta d'una zona humida separada de la mar per una restinga de còdols. Constitueix un exemple singular de zona humida en avançat estat de rebliment natural, que alberga una vegetació summament diversa en funció dels distints ambients existents. En la zona costanera creix una vegetació característica de dunes mòbils junt amb la comunitat de rosella cornuda i alhelí marí del codolar. Cap a l'interior d'aquest i en contacte amb ell, apareix una depressió on es desenvolupa una vegetació hidròfila i halòfita, aquesta última en àrees de major salinitat i sòls limoarcillosos (saladars), amb comunitats halòfites molt ben desenvolupades, adaptades a entollades hivernals i a dessecació i afloraments salins estivals i en les àrees menys salines praderies jonqueres. En les tolles generades per l'extracció de torba apareix vegetació hidròfila de canyís i bova.

Quant a l'aspecte faunístic destaca la presència d'un elevat nombre d'espècies de gran valor, la ictiofauna mostra una bona representació de taxons endèmics com el samaruc i el fartet. Així mateix destaca la presència de la tortuga europea i quant a les aus, algunes de les espècies que es donen cita en aquesta zona són excepcionalment importants: com a nidificants tenim la xitxarra mostatxuda real, el sivert, l'arpella de marjal, l'arpellot cendrós i la carregada. Sent les colònies de carregada les més importants de la Comunitat Valenciana, així com la d'arpella de marjal. A més aquesta zona humida és també important com a punt d'escala en les migracions de les aus aquàtiques.

Ha sigut reconeguda la seva repercussió en l'àmbit internacional per mitjà de la inclusió en el Catàleg *RAMSAR de Zones Humides d'Importància Internacional*, a més del seu reconeixement estatal i autonòmic amb figures com la de *Lloc d'Importància Comunitària (LIC)*, *Xarxa Natura 2000*, *Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA)* i la seva inclusió en el *Catàleg de Zones Humides de la Comunitat Valenciana* (DOCV 4336/16.09.2002), el Prat constituïx un important valor afegit al patrimoni natural de la nostra Comunitat.

2.3. Normativa

- *Decret 188/88, de 12 de desembre, del Consell de la Generalitat, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca, modificat posteriorment pel Decret 264/94, de 20 de desembre, del Consell de la Generalitat.*
- *Decret 4/03, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, en compliment del que disposen els articles 32 a 41 de la Llei 11/94 de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana.*
- *Correcció d'errors del Decret 4/03, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca (DOGV número 4435 de data 07/02/03) que reproduïx l'annex II, Pla d'Ordenació omés per error en el Decret 4/03.*
- *Orde de 4 de febrer de 2003, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es declaren 14 microreserves vegetals a la província de Castelló.*
- *Resolució d'1 de juny de 2006, del Conseller de Territori i Habitatge, per la qual s'aprova el Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.*

A més de la normativa específica del Parc Natural, dins de la zona protegida és d'aplicació tota la normativa de caràcter sectorial que no queda desenvolupada en la legislació pròpia del Parc.

2.4. Municipis del Parc Natural

El Parc Natural està situat a la província de Castelló, a la comarca de la Plana Alta. Ocupa part de la franja costanera dels termes municipals de Cabanes i Torreblanca.

El total d'hectàrees d'ambdós municipis, les hectàrees que cada un d'ells té incloses dins del Parc Natural, el percentatge del municipi amb la protecció de Parc Natural, el percentatge del total del Parc per municipi i el nombre d'habitants en el 2016 és el que apareix reflectit en la taula següent:

Municipi	Total d'Hectàrees (Has)	Has. dins del Parc Natural	% del total del municipi en el Parc Natural	% del total del Parc per municipi	Habitants en 2016		
					Dones	Homes	Total
Cabanes	13.150	574,30	4,36	66,29	1.464	1.502	2.966
Torreblanca	2.890	292	10,10	33,70	2.658	2.740	5.398

Taula 1: Distribució del territori i la població al Parc Natural. Font: INE i elaboració pròpia.

La distribució de la propietat del sòl en ambdós termes municipals es detalla en la següent taula:

Propietat	Cabanes		Torreblanca	
	Extensió (Has)	% sobre el total	Extensió (Has)	% sobre el total
Municipal	442,40	77	110,50	38
Privada	83	14	164,80	57
Estatat	48,90	9	16,70	5

Taula 2: Distribució de la propietat del sòl al Parc Natural. Font: Elaboració pròpia.

2.5. Figures de protecció

◆ Parc Natural

Decret 188/88, de 12 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca, que estableix per al mateix un règim especial de protecció.

Decret 264/94, de 20 de desembre, del Govern Valencià, de modificació del Decret 188/88, de 12 de desembre, de declaració del Paratge Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca, de modificació de límits.

Llei 11/94, de 27 de desembre de la Generalitat Valenciana d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana, l'objecte del qual és establir el règim aplicable als Espais Naturals Protegits a la Comunitat Valenciana i per la que es reclassifica a Parc Natural el Prat de Cabanes-Torreblanca, anteriorment declarat Paratge Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

◆ Zona humida d'Importància Internacional – Catàleg RAMSAR

La Convenció sobre les Zones Humides d'Importància Internacional o Convenció de Ramsar (Convenció sobre Zones Humides d'Importància com a Hàbitat per a les Aus Aquàtiques), és un tractat intergovernamental que serveix de marc per a l'acció nacional i la cooperació internacional en pro de la conservació i l'ús racional dels zones humides i els seus recursos.

El Prat de Cabanes-Torreblanca s'inclou com a Zona Humida d'especial importància en l'acord de RAMSAR per decisió del Consell de ministres del 28 de juliol de 1989, a proposta del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

En data 12.10.2010 la Convenció de Ramsar comptava amb 160 Parts Contractants, 1.899 llocs designats per a la Llista de Zones Humides d'Importància Internacional i 186.549.792 hectàrees de superfície total dels llocs designats.

◆ Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA)

Les Zones d'Especial Protecció per a les Aus són espais designats pels Estats Membres d'acord amb les disposicions de la Directiva relativa a la conservació de les aus silvestres, *Directiva 79/409/CEE del Consell, de 2 d'abril de 1979.*

Aquesta directiva té per objecte protegir, gestionar i regular totes les espècies d'aus que viuen normalment en estat silvestre al territori europeu dels Estats Membres,

inclosos els ous de les citades aus, els seus nius i els seus hàbitats; i reglamentar l'explotació d'aquestes espècies.

Durant l'any 2009 va ser ampliada la Zona ZEPA del Parc Natural segons els següents Acords:

- *Acord de 5 de juny de 2009 del Consell d'ampliació de la Xarxa de Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) de la Comunitat Valenciana.*
- *Acord de 27 de novembre de 2009 del Consell de correcció d'errors dels annexos I i II de l'Acord de 5 de juny de 2009 del Consell d'ampliació de la Xarxa de Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) de la Comunitat Valenciana.*

◆ Lloc d'Importància Comunitària

El Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca està inclòs en la Llista de Llocs d'Importància Internacional (LIC) de la Comunitat Valenciana, aprovada per l'*Acord de 10 de juny de 2001, del Consell de la Generalitat*, en virtut de la *Directiva 92/43/CEE, del Consell, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la flora i fauna silvestres*.

Els LICs van ser definits i delimitats, segons estableix la Directiva Europea, basant-se en la presència en aquests llocs dels hàbitats o espècies considerats prioritaris en la mateixa i que representen una mostra significativa de la destacada riquesa natural del territori valencià.

◆ Microreserves de Flora

La Microreserva de Flora és una figura de protecció establida pel *Decret 218/1994, de 17 d'octubre, del Govern Valencià*, destinada a la conservació d'espècies silvestres de flora.

Es tracta de zones de menys de 20 hectàrees d'extensió que són declarades mitjançant una Orde de la Conselleria a proposta pròpia o dels propietaris dels terrenys, a fi d'afavorir la conservació de les espècies botàniques rares, endèmiques o amenaçades, o les unitats de vegetació que la contenen.

En virtut d'allò que s'ha establert per l'*Orde de 4 de febrer de 2003, de la Conselleria de Medi Ambient, per la qual es declaren 14 microreserves vegetals a la província de Castelló*, el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca compta amb dos microreserves: la de la "platja del Quarter Vell" i la de "Torre de La Sal".

◆ Catàleg de Zones Humides de la Comunitat Valenciana

El Catàleg de Zones Humides de la Comunitat Valenciana va ser aprovat per *Acord de 10 de setembre de 2002 del Govern Valencià* (DOGV núm. 4.336 de data 16.09.2002), en compliment del que disposa l'article 15 de la *Llei 11/94 d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana*.

El Catàleg no és un instrument d'ordenació, sinó que constitueix un registre administratiu a partir del qual, identificant i delimitant clarament l'objecte a preservar, les diferents Administracions en l'àmbit de les seves competències, han de desenvolupar les seves actuacions a fi de salvaguardar els valors localitzats en cada zona.

2.6. Organigrama dels Serveis Centrals de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural

Tal i com disposa la *Llei 11/1994, de 27 de desembre, de la Generalitat Valenciana, d'Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana* així com els documents normatius propis del Parc (*Decret 188/1988, de 12 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca* i *Decret 4/2003, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, pel qual s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca*), l'administració i gestió del Parc Natural del Prat correspon a la Conselleria amb competències mediambientals, la qual destinarà els mitjans necessaris, humans i econòmics, per al correcte exercici de les funcions que li són atribuïdes, sense perjudi de la intervenció d'altres entitats o organismes que col·laboren en la gestió.

El *Decret 7/2015, de 29 de juny, del president de la Generalitat, pel qual es determina les conselleries en què s'organitza l'administració de la Generalitat* [DOCV 7560/30.06.2015], estableix que les competències en matèria de medi ambient li corresponen a la *Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural*.

L'organigrama de la *Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural* es pot consultar en l'enllaç següent:

<http://www.gvaoberta.gva.es/va/organigrama?articleId=162034228>

2.7. Personal del Parc Natural

Per al desenvolupament de les labors de gestió i conservació del Parc Natural, la Conselleria ha comptat, durant la present anualitat, amb els següents equips de treball:

Fins al 15 de juny al capdavant de la gestió del Parc Natural hi havia un tècnic competent depenent de la Direcció General de Medi Natural i Avaluació Ambiental, amb funcions de gestió i direcció del Parc Natural, assistit per un Equip de Gestió i Conservació format per dos persones. D'una altra banda, la Brigada de Conservació i Manteniment, integrada per quatre peons i un capatàs, compartia la seva jornada laboral en la conservació i manteniment del Parc Natural del Desert de les Palmes i el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

A partir del 15 de juny el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca compta amb el nomenament de la Directora Conservadora com a responsable de la gestió en el Parc Natural amb funcions d'assessorament, coordinació, promoció i tramitació administrativa, amb un Equip de Gestió i Conservació constituït per dues persones amb funcions de conservació, comunicació i educació ambiental i una Brigada de Conservació i Manteniment composta per dues persones amb funcions de conservació i manteniment de l'espai protegit.

2.8. Composició de la Junta Rectora

La Junta Rectora del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca és l'òrgan col·legiat consultiu, col·laborador i assessor de la gestió, que canalitza la participació en la mateixa de les administracions i dels interessos socials i econòmics implicats en la gestió del Parc.

La naturalesa i funcions de la Junta Rectora estan establides amb caràcter general en els articles 48 i 50 de la *Llei 11/1994, de 27 de desembre de la Generalitat Valenciana, d'Espais Naturals protegits de la Comunitat Valenciana* i específicament en l'article 2 del *Decret 264/1994, de 20 de desembre del Consell de la Generalitat, de modificació del Decret 188/1988, de 12 de desembre, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca*.

Formaran part de la Junta Rectora, segons estableix el mencionat *Decret 264/1994*, així com el *Decret 4/2003, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, d'aprovació del PORN i PRUG del Parc Natural*, els membres següents:

- El president de la Junta Rectora
- El Director Conservador del Parc Natural, que actuarà com a secretari
- Un representant de l'Ajuntament de Cabanes
- Un representant de l'Ajuntament de Torreblanca
- Un representant de la Conselleria de Medi Ambient
- Un representant de la Conselleria d'Indústria, Comerç i Energia
- Un representant de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació
- Un representant de les universitats de la Comunitat Valenciana
- Un representant de la Secretaria d'Estat d'Aigües i Costes del Ministeri de Medi Ambient
- Un representant de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer
- Un representant de les associacions vinculades a la conservació i defensa de la natura
- Representant dels agricultors propietaris dels predis existents al Parc Natural
- Representant de les associacions de caçadors vinculades a l'àrea

3. OBJECTIUS

Els objectius de gestió del Parc Natural vénen definits pel *Decret 188/1988, de 12 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, de declaració del Paratge Natural de la Comunitat Valenciana del Prat de Cabanes-Torreblanca*, modificat pel *Decret 264/1994, de 20 de desembre*, el qual els estableix en l'article 4 i són els que a continuació es detallen:

- *Conservar en la seva integritat els ecosistemes naturals, avaluant amb especial atenció els possibles impactes ambientals produïts per actuacions ambientals exteriors al mateix. Respecte d'això es considerarà un objectiu prioritari la conservació de la qualitat del medi aquàtic, per mitjà de la vigilància dels abocaments o modificacions de les aportacions hídriques que puguin afectar el mateix.*
- *Compaginar les activitats i usos tradicionals del sòl, entre les que se cita l'extracció de la torba, l'agricultura, la ramaderia i la caça, actualment existents amb els objectius de protecció.*

Així mateix, en la gestió del Parc Natural es persegueixen els següents objectius:

- Restaurar els hàbitats prioritaris o aquells que alberguen espècies d'especial interès, com són les torberes amb *Cladium mariscus* i les dunes litorals amb *Juniperus ssp.*
- Establir mecanismes adequats per a la prevenció i extinció d'incendis.
- Promoure la participació pública quant a la gestió del Parc Natural.
- Conscienciar la població local sobre els valors naturals i històrics del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca i en general de la importància que tenen els espais naturals protegits.
- Promoure un turisme sostenible a l'espai natural donant a conèixer les rutes a peu i en bicicleta pel Parc així com les recomanacions de visita.
- Promoure i recolzar la investigació científica sobre els aspectes relacionats amb el Parc Natural a fi de facilitar la gestió de l'espai, aprofundir en el coneixement dels seus valors i les seves problemàtiques i aportar possibles solucions.
- Desenvolupar projectes o actuacions de conservació d'espècies d'interès (samaruc i fartet, arpellot cendrós i arpella de marjal), principalment d'aquelles que van motivar la protecció del Prat de Cabanes-Torreblanca com a Parc Natural i Lloc d'Interès Comunitari.
- Realitzar campanyes de comunicació i divulgació de qüestions mediambientals importants per a millorar la conservació del Parc Natural.

- Participar en els projectes que la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural du a terme als Parcs Naturals.
- Promoure activitats lúdiques, culturals i interpretatives al voltant del patrimoni natural i històric.
- Recolzar noves iniciatives locals, continuar participant en les fires i celebracions dels municipis integrants del Parc Natural.
- Desenvolupar el programa d'educació ambiental per a escolars com a instrument de conscienciació i divulgació dels valors naturals i històrics del Parc Natural.
- Contribuir a la formació d'una consciència ambiental del visitant del Parc.

4. PLA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

El Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca va ser aprovat per *Resolució d'1 de juny de 2006, del Conseller de Territori i Habitatge*. L'esmentat Pla queda integrat en el Pla de Prevenció corresponent a la comarca de la Plana Alta, dins de la seva demarcació Centre.

El Pla de Prevenció d'Incendis Forestals del Parc Natural adapta les directrius generals de prevenció d'incendis forestals a les característiques específiques del Prat de Cabanes-Torreblanca, sent una premissa fonamental el fer compatible la necessària protecció i defensa enfront dels incendis amb la conservació i preservació dels valors ambientals del Parc.

D'una banda es realitzen labors dirigides a la prevenció de l'inici del foc, les quals consisteixen bàsicament en la vigilància de l'espai protegit i el seu àmbit d'influència.

D'altra banda es realitzen actuacions consistents en la creació d'infraestructures que faciliten l'extinció de possibles incendis i la seva propagació amb la consegüent reducció de l'àrea afectada per l'incendi una vegada s'ha declarat.

4.1. Pla de vigilància d'incendis forestals

Un dels aspectes més importants en el control dels incendis forestals és l'existència d'un sistema que permeta localitzar-los abans que tinguen ocasió d'estendre's. Les Unitats de Prevenció d'Incendis Forestals amb base en terra i els Observatoris fixos de Vigilància són aquells que detecten els incendis en la seva primera fase, determinant la seva localització espacial i vigilant el seu desenvolupament en el temps.

Són diversos els mitjans que intervenen en la vigilància i detecció d'incendis forestals al Parc Natural. La coordinació d'aquests mitjans es du a terme des de distints àmbits, depenent de la zona afectada i de l'organisme competent.

En aquest Pla s'estableixen els protocols d'actuació dels diferents mitjans, entre els quals es troben: Personal Tècnic, Agents Mediambientals, Unitats de Prevenció, Observatoris Forestals i Voluntariat de Prevenció d'Incendis, als que cal afegir la col·laboració d'altres serveis com: Brigades Rurals d'Emergència, Policia, Guàrdia Civil, etc.

4.1.1. Mitjans de vigilància mòbil

Unitats de Prevenció d'Incendis Forestals

Unitat de Prevenció Ordinària: formada per un operari i dotada d'un vehicle tot terreny. En l'àmbit del Parc és la UP.C205 l'emmarcada en aquesta categoria.

Unitats Polivalents: formades per un operari i, de vegades, acompanyades d'entre 2 i 3 voluntaris. Igual que la Unitat anterior, també està dotada de vehicle tot terreny. Són les Unitats UPP.C602 i UPP.C603.

Aquestes Unitats de Prevenció d'Incendis Forestals no són específiques del Parc Natural, sinó que també realitzen les seves funcions en altres terrenys forestals pròxims al mateix. Cal destacar que les Unitats sempre tenen inclosos en els seus recorreguts la vigilància de l'espai protegit.

Agents Mediambientals

El Parc Natural està inclòs dins de la demarcació territorial de la comarca de la Plana Alta, sent els agents mediambientals destinats en aquesta demarcació els encarregats de vetlar pel compliment de la legislació i la conservació dels recursos del Prat.

Altres

Hi ha altres membres, dependents de diferents organismes, que també presten els seus serveis en aquest àmbit d'actuació i són: Brigades Rurals, Guàrdia Civil, Policia Nacional i Autònoma, que s'incorporen a la prevenció en funció de les competències de l'òrgan al què representen.

4.1.2. Mitjans de vigilància fixos

Observatoris Forestals

Els Observatoris Forestals estan situats en zones elevades de màxima visibilitat. Les seves principals labors són servir d'enllaç en la Xarxa de Comunicacions, a més de la detecció de l'inici de l'incendi.

Els Observatoris Forestals que vigilen i comprenen l'àmbit del Parc Natural i la seva àrea d'influència són: l'Alt *del Colomer*, ubicat en el Parc Natural del Desert de les

Palmes; *Subarra*, terme municipal de Benlloch; i *l'Ametler*, al terme municipal d'Alcalà de Xivert, en el Parc Natural de la Serra d'Irta.

Central de Prevenció d'Incendis Forestals de Castelló

Centre des d'on es coordina tot el dispositiu de Prevenció d'Incendis Forestals.

4.2. Dades d'incendis al Parc Natural

Durant l'any 2016 no s'ha produït cap incendi al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.

4.3. Pla bàsic d'actuacions

4.3.1. Maneig de la vegetació

Dins de l'àmbit del Parc Natural no hi ha una xarxa d'infraestructures destinades exclusivament a la prevenció i extinció d'incendis, és per això que l'existència de discontinuïtats entre la massa vegetal, com a llacunes i séquies, adquireix gran importància i pot servir com a element de ruptura de la continuïtat de la massa vegetal, que siga capaç de detenir un incendi si aquesta discontinuïtat presenta l'amplària suficient.

La creació d'àrees desprotegides de vegetació és una de les activitats que es realitzen a l'àmbit del Parc Natural. Aquestes àrees reben el nom de *lluents* i són dissenyades des de Conselleria i executades bé pel personal propi del parc bé per les associacions de caçadors a través de convenis de col·laboració.

La Brigada de Conservació i Manteniment del Parc realitza els treballs d'adequació i manteniment de sendes, camins i àrees recreatives amb la finalitat de protecció i prevenció d'incendis forestals.

4.3.2. Campanyes de sensibilització i divulgació

La sensibilització i implicació de la societat en la conservació de la natura és clau tant en matèria de prevenció d'incendis forestals com en molts altres aspectes. En aquest

sentit i des de l'Equip Tècnic del Parc, durant la present anualitat, s'han desenvolupat campanyes educatives amb l'objectiu fonamental de que l'usuari prenga consciència de la importància de la conservació de l'espai protegit i la prevenció activa enfront de situacions de risc d'incendis forestals.

4.3.3. Coordinació amb els Serveis de Prevenció i Extinció d'Incendis Forestals

El Programa d'Actuacions Prioritàries del Pla de Prevenció d'Incendis del Parc Natural proposa l'establiment d'una reunió de caràcter anual en què es tracten específicament temes relacionats amb la prevenció i l'extinció d'incendis i a la que hauran d'assistir els tècnics corresponents dels mitjans d'extinció i dels mitjans de prevenció, així com els gestors del Parc Natural.

L'objectiu de la reunió és la posada en comú per arreplegar propostes dels diferents sectors i l'adopció de mesures per a les possibles solucions de millores.

5. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ

5.1. Conservació de flora

A fi de preservar la diversitat genètica del patrimoni natural i garantir la conservació de les espècies de flora silvestre i formacions vegetals, en especial les autòctones, es realitzen diverses actuacions que són dutes a terme fonamentalment per les Brigades de Biodiversitat i es centren en les dues microreserves de flora presents a la zona humida:

Microreserva	Superfície (Has)	Terme municipal
Platja del Quarter Vell	5,57	Cabanes
Torre de la Sal	2,19	Cabanes

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Protegir i conservar les espècies de flora rara endèmica o amenaçada que es troben al Parc Natural.
- Mantenir en bon estat les dues microreserves declarades dins de l'àrea protegida.
- Eradicar les espècies exòtiques invasores que s'observen en l'àmbit del Parc Natural.

Les **ACTUACIONS** que s'han dut a terme per aconseguir els objectius han estat les següents:

- Cens d'espècies de flora rara, endèmica i amenaçada en les microreserves i altres àrees del Parc Natural. En el 2016 s'han censat 98 exemplars d'*Aristolochia clematitis* en la microreserva de *Platja del Quartell Vell*.
- Seguiment de l'espècie *Odontites kaliformis* catalogada com *en perill d'extinció* en el *Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada*. Des de l'any 2008 s'està efectuant un seguiment de l'espècie. En els últims anys s'ha observat que la vegetació de les parcel·les on creix *Odontites kaliformis* s'ha anat tancant i es va prendre la decisió de fer un desbrossament experimental per a disminuir la hiperdensitat de *Phragmites australis*, *Ínula crithmoides*, *Scirpus holoschoenus* i *Juncus sp.* i tractar d'establir una possible relació amb el resultat dels censos. El desbrossament es va realitzar en el mes de desembre en una superfície de 100

metres quadrats aproximadament. Els pròxims censos ens donaran una idea de l'efectivitat de l'actuació.

- També s'ha continuat amb el seguiment d'altres espècies de flora catalogades en el Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçada, com és el cas de les plantacions d'espècies del gènere *Limonium* (*L. dufourii* i *L. densissimum*), realitzades en anualitats anteriors.
- Manteniment de la senyalització de les dues microreserves declarades al Parc Natural que ha consistit en la substitució i/o reposició de piquetes i cartells en mal estat. Cada una de les piquetes ha sigut marcada amb un número. Les piquetes o cartells que estaven mal col·locats s'han ubicat en el lloc correcte.
- S'ha realitzat la neteja de les dues microreserves i l'eliminació del fem acumulat en elles. En 2016 s'han eliminat 1,6 m³ de fem provinent fonamentalment dels pescadors (tant d'aigua salada com dolça), dels agricultors i els usuaris amb escassa educació ambiental.
- Manteniment de la bassa que es troba a l'entrada del Centre d'Interpretació, en la part esquerra, per mitjà de l'eliminació de l'excés de vegetació seca i d'espècies ruderals que hi havia a la vora així com la restitució d'exemplars d'espècies mortes. Les espècies que es van plantar, procedents del Centre d'Investigació i Experimentació Forestal (CIEF) i cultivades a partir del material del Parc o entorn, han estat les següents: 2 exemplars d'*Aristolochia clematitis*, 5 de *Carex elata*, 10 de *Dorycnium rectum*, 5 de *Limonium densissimum*, 5 de *Limonium dufourii* i 10 de *Thalictrum maritimum*.
- Eradicació d'espècies exòtiques invasores. Seguint les directrius del *Decret 213/2009, de 20 de novembre, del Consell, pel qual s'aproven mesures per al control d'espècies exòtiques invasores a la Comunitat Valenciana*, durant 2016 s'han realitzat labors d'eradicació de les següents espècies exòtiques invasores:

Espècie	Quantitat erradicada
<i>Acacia farnesiana</i>	92,5m ² + 15 exemplars rebrotats
<i>Agave americana</i>	0,03 m ³
<i>Aloe maculata</i>	2,6 m ³
<i>Aptenia cordifolia</i>	0,05 m ³
<i>Austrocylindropuntia subulata</i>	0,04 m ³
<i>Boussingaultia cordifolia</i>	0,06 m ³
<i>Carpobrotus edulis</i>	0,03 m ³
<i>Opuntia ficus-indica</i>	1 ejemplar

* En l'Annex I s'adjunta la memòria dels Brigades de Biodiversitat del 2016.

5.2. Conservació de fauna

Per a millorar els aspectes ecològics i biològics de les espècies de fauna que viuen i/o utilitzen el Parc Natural es realitzen diferents estudis i treballs de camp que són executats tant pel personal propi de l'espai, com per altres brigades destinades a fer treballs més específics.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Protegir i conservar les poblacions d'espècies de fauna existents en el Parc que resulten d'interès per la seva singularitat, representativitat, fragilitat o estat de conservació.
- Promoure i donar suport a la investigació científica per a millorar el coneixement, conservació i maneig de les dites espècies.
- Desenvolupar projectes i actuacions de conservació sobre aquelles espècies que van propiciar la protecció del Prat de Cabanes-Torreblanca com a Parc Natural i lloc d'interès comunitari.
- Corregir i minimitzar els impactes derivats de l'activitat i aprofitaments humans sobre els hàbitats de la zona humida.

5.2.1. Conservació de l'avifauna

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Conèixer els diferents tipus d'aus que nien al Parc Natural.
- Conèixer el nombre d'aus de cada espècie que nien al Parc Natural.
- Conèixer el nombre d'aus de cada espècie que passen l'hivern a l'espai protegit.
- Conèixer el nombre d'aus de cada espècie que utilitzen el Parc Natural com dormidor.
- Realitzar el seguiment de les aus migratòries que utilitzen el Parc Natural en determinades èpoques de l'any.
- Ubicar i mantenir en bon estat els posaders de les aus que habiten a la zona humida.

Per a la consecució dels objectius s'han realitzat les actuacions que a continuació es descriuen:

A) Seguiments ornitològics

El seguiment de l'avifauna requereix la realització de diferents censos d'aus. Aquests censos tracten de comptabilitzar, per mitjà de diferents tècniques, el nombre d'aus que aprofiten el Prat per a la seva supervivència.

Les dades obtingudes a través dels censos ajuden a fer una valoració de l'estat del Parc Natural i a detectar els possibles efectes adversos de les actuacions que en ell es desenvolupen.

Per a la realització dels censos s'utilitzen diferents tècniques en funció de l'espècie i del seu ecosistema associat. Aquests censos es realitzen per mitjà de la coordinació del personal del Parc Natural i de la guarderia d'Agents Mediambientals.

A continuació es descriuen els censos d'avifauna realitzats al Parc Natural:

- **Cens d'Aus Aquàtiques Hivernants**

Seguint les directrius de la Conselleria, els censos es realitzen una vegada a l'any i en les dates acordades a fi de no coincidir en les observacions que pogueren alterar els resultats. En 2016 el cens es va efectuar els dies 9 i 17 de gener observant-se, en termes generals, una disminució respecte a l'any anterior del nombre d'individus de cabussonet, cabrellot, corva marina, agró blau, rascló, gall de canyar i bequeruda, així com un augment del nombre d'individus de fotja, arpella de marjal, collverd i garseta blanca. S'han mantingut amb unes dades similars a la de l'any passat els següents: la xerlovita, merita i l'esplugabous. Els resultats del cens apareixen en l'Annex II.

- **Cens d'Aus Aquàtiques Nidificants**

De forma sistemàtica i en coordinació amb el Servei de Biodiversitat, durant l'època de nidificació (que comprèn els mesos de març a agost) es realitza el seguiment que requereix un major esforç ja que pretén estimar el nombre de parelles nidificant amb major importància dins de l'espai protegit, el seu anellament (en algunes espècies), i l'èxit reproductor dels nius durant el període de cria. En 2016 es van localitzar nius de cabussonet, arpella de marjal, arpellot cendrós, polla d'aigua, camallonga, carregada i corriolet. També s'han detectat grups familiars de les espècies: cabrellot, collverd, xivert, fotja, corriol camanegre i gavinot argentat. Els resultats de l'esmentat cens s'arreglen en l'Annex III.

- **Censos mensuals**

Es tracta d'un cens absolut de les aus aquàtiques que es troben al Parc Natural en un moment determinat i es realitza amb periodicitat mensual.

Aquest seguiment permet, per mitjà de la realització d'itineraris, la prospecció de gran part del Parc. Amb els itineraris s'obtenen índexs d'abundància i de varietat d'espècies que permeten determinar les tendències poblacionals de les distintes aus, encara en el cas que es desconeixa amb exactitud la magnitud de les poblacions estudiades.

- **Censos en dormidor**

Per mitjà dels censos en dormidor es compta de forma directa el nombre d'aus (en el nostre cas fonamentalment agrons i corves marines), que acudeixen cap al capvespre als dormidors localitzats a l'espai protegit.

- **Cens amb reclam**

Per realitzar el recompte de certes espècies, principalment de la família dels ràllids, s'utilitza el mètode de reproducció de cants o cens amb reclam. El sistema consisteix en una gravació de 3 minuts de cants de cada espècie seguits d'altres 3 de silenci, en el que s'efectuen les escoltes i es conten els exemplars que responen a l'incentiu del cant.

Per mitjà del cens s'obté informació de les parelles territorials i dels seus hàbitats preferits. Amb aquest mètode no s'obtenen dades de nidificació ni del nombre total d'exemplars existents en el Prat, però sí ens dona una aproximació prou fiable de les parelles residents.

B) Anellament científic d'aus

L'anellament científic d'aus es realitza a fi de conèixer els desplaçaments de les aus, principalment els relacionats amb la migració. No obstant això, l'activitat pot ser útil en estudis d'un altre tipus com els que tracten d'obtenir dades sobre paràmetres reproductors, dinàmica de poblacions, selecció, ús de l'hàbitat, etc.

Al Parc Natural es realitzen dos tipus d'anellaments, el marcatge amb mètodes de captura (xarxes japoneses), realitzat pel *Grup AU d'Ornitologia*, i l'anellament dels dos rapaços més representatius del Parc, el *Circus pygargus* i el *Circus aeruginosus*, treball que du a terme el personal propi del Parc juntament amb els Agents Mediambientals.

En l'Annex IV s'adjunta informe sobre la reproducció d'arpellots a la Comunitat Valenciana.

C) Ubicació i manteniment de posaders

El personal del Parc estudia la millor ubicació i col·loca posaders per a l'avifauna. Sobre aquests posaders es realitzen treballs de manteniment per part de la Brigada de Conservació i Manteniment i labors de seguiment de les dades obtingudes en ells per part de l'Equip Tècnic del Parc.

La informació arreplegada en els posaders es fa mitjançant les egagròpiles, excrements i plomes arreplegades, a més de les anelles que poden llegir-se als individus que els utilitzen.

5.2.2. Conservació d'espècies de fauna singulars

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen per a la conservació d'espècies de fauna singulars són els de:

- Mantenir en bon estat les poblacions de peixos d'espècies endèmiques i en perill d'extinció que habiten al Parc Natural.
- Conèixer la distribució i grandària de les poblacions de peixos d'espècies endèmiques que habiten en la zona humida.
- Conèixer la distribució de les poblacions de tortuga d'estany i el nombre d'individus de la seva espècie.
- Avaluar l'estat de les poblacions de tortuga d'estany.
- Conèixer les espècies d'odonats presents al Parc Natural, la seva distribució i l'àrea d'influència.

Per a la consecució dels objectius s'han realitzat les actuacions següents:

A) Seguiment i reforços poblacionals de *Aphanius iberus* i *Valencia hispanica*

Durant la present anualitat l'Equip Tècnic del Parc Natural ha continuat amb les labors de seguiment, cria i translocació d'aquestes dues espècies de ciprinodòntids endèmiques de la zona protegida i catalogades en perill d'extinció.

Les actuacions dutes a terme estan emmarcades dins dels respectius Plans de Recuperació del fartet (*Aphanius iberus*) i del samaruc (*Valencia hispanica*) a la Comunitat Valenciana i contribueixen, a més de per al manteniment de la població d'ambdues espècies, a la lluita biològica contra les poblacions de mosquits del Parc Natural.

Des del Centre de Conservació d'Espècies Dulceaqüícoles d'El Palmar també es realitzen prospeccions i reintroduccions d'ambdues espècies en la zona humida.

B) Seguiment de poblacions de tortuga d'estany (*Emys orbicularis*)

Al llarg de 2016 personal del Centre de Conservació d'Espècies Dulceaqüícoles de la Comunitat Valenciana ha realitzat captures de tortuga d'estany (*Emys orbicularis*) al *Parc Natural* amb la finalitat de realitzar estudis genètics i morfològics de les distintes poblacions de la Comunitat Valenciana.

Dins del Prat es van capturar un total de 29 individus (15 mascles, 13 femelles i un juvenil), tots ells en la part nord del Parc, en l'entorn de la depuradora de Torreblanca i la séquia del Mig. Excepte un individu, que s'havia capturat per primera vegada en 2009, la resta dels exemplars han estat capturats per primera vegada.

C) Estudi dels odonats presents al Parc Natural

Des de l'any 2010 s'arreplega informació de les distintes espècies d'odonats (libèl·lules) presents al Parc Natural. S'ha pogut constatar que de les 65 espècies que es poden trobar a la Comunitat Valenciana, 19 d'elles estan representades en el Prat de Cabanes-Torreblanca.

Els estudis realitzats ens permeten conèixer les espècies presents al Parc i la seva distribució. La informació obtinguda dels mapes de distribució de les espècies ens ajuda a conèixer la seva evolució en el temps. Com a exemple a ressaltar podem citar a l'espècie *Brachytron pratense*, citada per primera vegada a la Comunitat Valenciana al Prat de Cabanes-Torreblanca a l'any 2011 i de la que es té constància de la seva presència en anys posteriors i fins l'actualitat.

Durant la present anualitat s'ha detectat la presència a l'espai protegit de tres noves espècies d'odonats: *Brachythemis leucosticta*, *Calopteryx haemorrhoidalis* i la *Trithemis kirbyi*.

5.3. Conservació d'hàbitats

La *Directiva 92/43/CE* coneguda com Directiva Hàbitats i la seva ampliació a través de la *Directiva 97/62/CE* estableixen les bases per a la conservació de totes aquelles espècies i hàbitats que es consideren interessants des del punt de vista de la conservació.

Els **OBJECTIUS** que es persegueixen són:

- Protegir i conservar els hàbitats i espècies que els conformen.
- Restaurar i minimitzar els impactes ocasionats per l'activitat humana.
- Realitzar el seguiment de les diferents actuacions que es desenvolupen en els hàbitats prioritaris del Parc Natural.
- Millorar la varietat d'espècies i afavorir la prevenció d'incendis.

5.3.1. Corriol camanegre

El Parc Natural del Prat és una zona humida que com hem vist alberga diverses espècies d'aus entre les quals es troba el corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*), catalogada com vulnerable en el Catàleg Valencià d'Espècies de Fauna Amenaçada.

En els últims anys s'ha constatat la disminució de parelles d'aquesta espècie en el litoral valencià ja que necessita espais lleugerament elevats i amb poca vegetació per poder reproduir-se amb èxit.

Per afavorir l'hàbitat d'aquesta espècie s'ha realitzat, en cinc zones del Parc que s'han considerat les més adequades, una actuació consistent en el desbrossament de la vegetació i eliminació manual de peus de *Juncus* sp, *Scirpus holoschoenus* i *Dittrichia viscosa*, fonamentalment, per condicionar zones on puga arribar a establir nius el corriol.

5.3.2. Control d'espècies de tortugues invasores (*Trachemys* sp.)

Amb l'objectiu de frenar la pèrdua de diversitat biològica en ecosistemes d'aigua dolça a causa de la presència de tortugues exòtiques invasores es realitzen captures d'individus d'aquestes espècies en diferents punts de la Comunitat Valenciana, sent el Parc Natural del Prat un d'ells.

Durant l'anualitat 2016 s'ha continuat amb les labors de captura i retirada del medi natural de tortugues invasores. Són les Brigades de Biodiversitat les que posen les trampes, en col·laboració i contacte continu amb el personal tècnic de l'espai protegit i també amb l'associació de caçadors de Torreblanca.

Quant a les espècies capturades, totes elles pertanyen a l'espècie *Trachemys scripta elegans*, excepte un híbrid de *Trachemys scripta elegans* amb *Trachemys scripta scripta*. S'han retirat 42 femelles, 5 mascles, 3 juvenils i 16 nounats. Més de la meitat (34 exemplars) van ser capturats per l'associació de caçadors de Torreblanca.

A més de les tasques conduents a l'eliminació de les tortugues invasores del medi, el personal tècnic del Parc Natural també arreplega exemplars de tortugues invasores d'organismes públics i particulars que es posen en contacte amb el Centre d'Interpretació per col·laborar en l'eradicació d'espècies exòtiques.

5.3.3. Creació i manteniment de llunts

La creació de zones en què existeix una coberta soma d'aigua constitueix una mesura eficaç per conservar les espècies de fauna que s'aprofiten d'aigües superficials per a la seva alimentació i reproducció.

Algunes espècies com el *Porphyrio porphyrio*, l'*Himantopus himantopus* i altres limícoles, han vist augmentada les seves poblacions al Parc gràcies a aquestes actuacions que es realitzen en el Prat tant per la Brigada de Conservació i Manteniment com per les associacions de caçadors a través de convenis de col·laboració amb la Conselleria i els Ajuntaments.

Aquestes zones lliures de vegetació, ubicades de forma estratègica, també constitueixen un sistema eficaç per a la prevenció d'incendis.

Durant els mesos d'agost, setembre i novembre de 2016 es van realitzar diverses actuacions de manteniment i creació de llunts seguint les indicacions i autoritzacions de la Direcció General de Medi Natural i d'Avaluació Ambiental en les següents ubicacions:

Al terme municipal de Torreblanca:

- En els voltants de la Séquia Piteres al costat a l'Espai Natura (Torrenostre).
- L'ubicat entre les séquies del Tubo i Mangraners.
- Zona sud de la Séquia d'en Polo.

Dins del terme municipal de Cabanes:

- A l'antiga depuradora de Torre la Sal.

- Al límit sud del Parc Natural al costat al camí del Pont Roig.
- En la Peça de la Rambleta.

5.4. Conservació dels recursos hídrics

L'aigua és l'element fonamental de l'ecosistema de la zona humida. De la seva disponibilitat i qualitat depenen tots els processos que tenen lloc en la zona protegida. És per aquesta raó per la qual el control i conservació dels recursos hídrics de l'espai juga un paper primordial en la gestió del Parc Natural.

Els **OBJECTIUS** plantejats són els de:

- Vigilar i regular el nivell freàtic de la zona humida.
- Realitzar el seguiment i control de la qualitat les aigües del Parc.

5.4.1. Regulació del nivell d'aigua

La regulació del nivell d'aigua de la zona humida es realitza en dos punts clau del Parc Natural: la *Gola del Trenc* (zona nord del Parc Natural) i els voltants de la desembocadura del *Canal del Centre* (zona sud del Parc Natural).

Aquesta regulació es du a terme per mitjà del maneig de les comportes instal·lades en els enclavaments nomenats i tenint en consideració les necessitats biològiques de la zona humida en cada època de l'any.

El control de les comportes es realitza pel personal del Parc Natural i pels Agents Mediambientals.

5.4.2. Control sobre la qualitat de l'aigua

Durant la present anualitat s'ha continuat amb el seguiment de la qualitat de l'aigua del Parc Natural. L'objectiu dels controls que periòdicament es realitzen és el de controlar les concentracions de determinats paràmetres (conductivitat, nitrats, clorofil·la) en les aigües del Parc. Amb aquest paràmetres es disposa de la informació necessària per prevenir possibles impactes negatius sobre la qualitat de les aigües.

Fins a finals de 2016 la presa de mostres era realitzada per Tècnics de Qualitat Ambiental de la Direcció Territorial de Castelló de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural. A partir de l'any 2017 el control dels paràmetres que es realitzen tant "in situ" (conductivitat, ph, oxigen dissolt, temperatura), com la presa de mostres per al seu posterior anàlisi en el laboratori de Salut Pública de la Conselleria de Sanitat, serà realitzada pels Agents Mediambientals de la zona i pels Guies del Parc Natural.

Les condicions d'oxigenació de les torberes i canals són bones, les aigües clares, molt transparents, amb prou vegetació, tant macròfits submergits com helòfits al votant. Les concentracions de fòsfor són molt baixes. Entre els paràmetres determinats, els que presenten valors més elevats i una tendència a l'augment són la mineralització (conductivitat) i els nitrats. La mineralització en les torberes és major que en els canals d'eixida i amb menors canvis estacionals.

5.5. Conservació i manteniment d'infraestructures i equipaments del Parc Natural

En la zona sud del Parc Natural s'ubiquen les instal·lacions del Centre d'Interpretació del Parc on es realitzen part de les activitats de comunicació i divulgació destinades a la població que ens visita.

El Centre d'Interpretació comparteix instal·lacions amb el Centre d'Aqüicultura de Torre la Sal. Al Centre d'Interpretació trobem una sala de recepció de visitants amb panells informatius, una sala de conferències i dos despatxos per al personal tècnic i la Direcció del Parc Natural. Annexa a les esmentades instal·lacions es disposa de zona d'aparcament i una xicoteta construcció destinada a l'ús de la Brigades de Conservació i Manteniment del Parc i per a l'emmagatzematge de ferramentes i altres útils necessaris en l'activitat diària del Parc.

Les actuacions que realitza la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc per al manteniment de tots els equipaments abans mencionats, així com en les tasques de conservació de flora, fauna i hàbitats indicades en aquest apartat, són les següents:

Conservació de camins i sendes: En temporals de pluges es reparen els desperfectes que originen les aigües.

Adequació d'Àrees d'Ús Públic: Al Parc s'han reparat passarel·les, observatoris, miradors, etc. També s'ha procedit a la neteja, reparació i manteniment de les àrees recreatives.

Adequació d'Infraestructures i Instal·lacions: Aquests treballs es refereixen a les actuacions realitzades al Centre d'Interpretació i el seu entorn i consisteixen en la neteja de la zona, reparació de la construcció en què es guarda el material de la Brigada, adequació de les basses que estan a l'entrada del Centre, posar pintura a les estructures de fusta, etc.

Adequació de punts d'aigua: En aquest apartat s'inclouen les diverses labors relacionades amb el manteniment de les comportes que desaigüen la marjal.

Actuacions de millora per a la fauna: Part del treball ha consistit en la instal·lació d'una sèrie de posaders el manteniment dels quals és necessari per a diferents estudis relacionats amb la fauna del Parc Natural, així com l'adequació de zones destinades a l'ús d'investigadors ornitòlegs.

Adequació d'itineraris: Manteniment de sendes i itineraris, per mitjà de periòdiques actuacions de desbrossament, per a mantenir accessible el camí als visitants.

Tractament de la vegetació: Consisteix a realitzar desbrossaments i mantenir una sèrie de zones exemptes de vegetació per a la instal·lació senyals, indicacions, etc.

Altres actuacions: Com les tasques de control de l'estat de les infraestructures i feines de suport a activitats de conservació.

En la taula que es mostra a continuació es resumeix la dedicació temporal per a cada una de les actuacions realitzades per la Brigada de Conservació y Manteniment del Parc Natural:

Activitat	Jornals	Percentatge dedicació
Arreglament de camins i sendes	2	1,13 %
Adequació d'àrees d'ús públic	71	40,34 %
Adequació d'infraestructures i instal·lacions	34	19,31 %
Adequació de punts d'aigua	4	2,27 %
Actuacions de millora per a la fauna	15	8,52%
Adequació d'itineraris	28	15,9 %
Tractament vegetació	18	10,22 %
Altres actuacions	4	2,27 %

Figura 1: Resum de les tasques desenvolupades per la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc i percentatge de dedicació durant l'any 2016. Font: Pròpia

Els canvis esdevinguts a l'any 2016, relatius a la creació de les places de Director/a Conservador/a com a funcionaris de l'administració de la Generalitat i a la modificació

de les àrees de gestió anteriorment establides per als Parcs Naturals (el Prat es gestionava juntament amb el Desert de les Palmes i la Serra d'Irta juntament amb les Illes Columbretes), han suposat que actualment el Prat forme amb la Serra d'Irta una nova Unitat de Gestió i que s'hagen hagut de realitzar els ajustos necessaris per al seu correcte funcionament.

Concretament i en relació a la Brigada del Parc Natural hem viscut al llarg de l'any una situació inestable i canviant. A principi d'any era la Brigada del Parc Natural del Desert de les Palmes la què venia al Prat a realitzar les tasques de conservació i manteniment però, per descomptat, no a temps complet. A mitjan any, després de l'aprovació de les noves Unitats de Gestió, era la Brigada del Parc Natural de la Serra d'Irta la que venia, també de forma intermitent, a realitzar els treballs del Prat. Des de mitjans de setembre es va contractar una persona específicament per al Prat i baixava una altra del Desert de les Palmes a fi de completar l'equip. Al desembre no vam tindre Brigada en el Prat ja que la persona contractada va estar treballant amb la Brigada del Parc Natural de Serra d'Irta.

Aquesta és la raó per la qual el nombre de jornals de treball realitzats al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca durant 2016 han estat tan escassos i el motiu pel qual s'han utilitzat gran part d'ells en l'adequació de l'entorn del Centre d'Interpretació, ja que per motius de seguretat laboral no és convenient que una persona a soles utilitze maquinària.

Per a 2017 ja comptem amb dues persones en la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc Natural i a més a més també està prevista l'ampliació de les seves tasques relatives a la neteja de l'espai protegit.

5.6. Anàlisi dels resultats i conclusions generals

Els resultats de la gestió realitzada en relació a la conservació dels recursos del Parc Natural han estat els següents:

- En general es constata la bona marxa dels projectes ja consolidats i dels programes d'actuació que han anat implantant-se de manera sistemàtica i que han suposat una millora en la conservació del patrimoni natural que alberga aquest espai natural protegit.
- Respecte a la flora s'ha observat que les espècies endèmiques presents al Parc conserven, i en alguns casos augmenten, el nombre d'exemplars.

- Respecte a la conservació de la ictiofauna, s'ha pogut constatar que les poblacions de fartet i samaruc es troben en bon estat de conservació.
- Respecte a les poblacions de tortuga d'estany, s'ha observat que la presència d'espècies invasores, com la tortuga de florida, pot arribar a afectar seriosament a la població existent.
- Respecte a l'avifauna s'ha pogut detectar un increment en la nidificació de l'arpella de marjal, del gall de canyar, del cabrellot, de la camallonga i del gomet. S'ha detectat una important disminució del xivert, la fotja i la merita i es mantenen la carregada, el collverd, el cabussonet, rascló, arpellós cendrós i corriolet i corriol camanegre.
- S'ha comprovat que, encara que en la resta de la conca mediterrània la nidificació d'espècies de limícoles com ara el corriol camanegre i el corriol menut va disminuint any rere any, al Parc Natural s'ha mantingut la nidificacions d'aquestes espècies.
- Respecte a les actuacions sobre hàbitats prioritaris, s'ha constatat l'adequada evolució i correcte manteniment de les dues microreserves de flora declarades i incloses dins dels límits del Parc Natural.
- Així mateix s'han observat millors resultats en les labors de prevenció i conservació dels hàbitats presents en les microreserves, augmentant el nombre d'individus de les espècies vegetals d'interès i reduint-se l'impacte d'espècies invasores i exòtiques localitzades en les dites microreserves.
- Respecte als recursos hídrics s'observa que les condicions d'oxigenació de torberes i canals són bones i les concentracions de fòsfor són molt baixes. Entre els paràmetres determinats, els que presenten valors més elevats i una tendència a l'augment són la mineralització (conductivitat) i els nitrats.
- Pel que fa a les actuacions de la Brigada de Conservació i Manteniment del Parc, els treballs de neteja de les àrees d'ús públic, l'adequació d'infraestructures i instal·lacions, itineraris, refugis per a la fauna i en general totes les labors de desbrossament i neteja de camins s'han realitzat de manera adequada i donant resposta a les necessitats del Parc Natural en cada moment.

6. SEGUIMENT D'ACTIVITATS

Dins del Parc Natural i a més a més de les activitats de conservació dels recursos hídrics, de la flora, la fauna i els hàbitats, també es desenvolupen unes altres activitats com són: l'extracció de torba, l'aprofitament cinegètic, l'activitat agrícola, entre altres que també podrien tindre lloc al Parc, sempre i quan siguen compatibles amb els objectius de conservació i millora de l'ecosistema, que per a tots els agents implicats hauria de ser el més important degut al seu valor ambiental i social.

6.1. Extracció de torba

Segons la normativa del Parc Natural (*Decret 42/2003, de 21 de gener, del Consell de la Generalitat, pel que s'aprova el Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals i Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca*), la regulació de l'extracció de torba constitueix un compromís entre les necessitats de conservació de l'espai protegit i el legítim exercici de l'activitat minera.

L'activitat d'extracció de torba que actualment s'està desenvolupant al Parc Natural, al terme municipal de Cabanes, disposa de Declaració d'Impacte Ambiental favorable i de Llicència d'Activitat, condicionades ambdues autoritzacions al compliment d'una sèrie de requisits ambientals.

Una d'aquestes condicions és la firma d'un protocol anual entre l'empresa explotadora i el Servei d'Espais Naturals Protegits a fi de determinar les zones, els períodes i les condicions de l'explotació. També s'exigeix la presentació, abans d'acabar l'any, del Pla de Labors per l'any següent i de l'informe relatiu a la superfície explotada, la longitud de la vorera creada, la seva tipologia, la superfície i disseny de les illes creades i de l'estat de les séquies per tal de garantir la connectivitat entre les llacunes.

Des de la Direcció del Parc i amb la col·laboració de l'Equip Tècnic es fa un seguiment de l'activitat per tal de comprovar si compleix els condicionants de la seva Declaració d'Impacte Ambiental. En cas d'incompliment es notificarà a l'Ajuntament de Cabanes i, si escau, al Servei d'Inspecció de la Conselleria.

6.2. Aprofitament cinegètic

També les activitats cinegètiques estan regulades en la normativa del Parc Natural, la qual estableix la necessitat de compaginar l'aprofitament sostenible dels recursos cinegètics amb la protecció, conservació, estudi, ensenyament, ús públic i gaudiment de l'espai protegit.

Dins del territori del Parc Natural hi ha tres acotats de caça menor (aus aquàtiques, conill, guatlla, raboses, tòrdids, coloms, etc.) i de major per a porc senglar. Els dos acotats que coincideixen pràcticament amb la zona protegida del Parc Natural són fonamentalment d'aus aquàtiques.

El Club de Caçadors «El Lince» és el titular de l'Acotat Nº CS- 10.170, al terme de Torreblanca, i la Cambra Agrària de Cabanes és el titular de l'Acotat Nº CS-10.171, gestionat pel Club de Caçadors de «San Pedro Apóstol» al terme municipal de Cabanes.

Les dades de les captures d'aus aquàtiques de l'última temporada, segons les memòries presentades per les associacions abans esmentades, són les següents:

Espècie	Acotat CS-10.170	Acotat CS-10.171	Total
Ànec collverd	81	36	117
Ascle	6	3	9
Ànec xiulador	4	1	5
Cua de jonc	15	2	17
Cullerot	21	1	22
Silvert	36	17	53
Sarset	45	22	67
Boix	17	2	19
Fotja vulgar	112	9	121
Bequeruda	70	26	96
Polla d'aigua	251	236	487

6.3. Activitat agrícola

L'activitat agrícola es considera com tradicional pel decret de declaració de l'espai natural protegit en el qual s'indica que no es poden fer noves transformacions agràries dins de la zona de protecció del Parc Natural, però sí es poden fer en l'àrea d'influència.

Per a la protecció del Parc Natural és molt important que l'activitat agrícola utilitze productes respectuosos amb el medi ambient per tal de protegir la qualitat de les aigües de la qual depèn la salut de l'ecosistema i per tant de tots nosaltres.

Des del Parc Natural es pretén fomentar la transformació de la producció agrícola de l'espai protegit en producció agrícola ecològica, ja que la implantació de l'agricultura ecològica en el territori del Parc Natural no sols pretén la preservació de la qualitat de les aigües, la compatibilització entre l'aprofitament dels recursos agrícoles i la conservació dels valors ambientals, sinó també pretén promocionar l'alimentació de qualitat i dinamitzar l'economia de la zona.

L'esborrany del projecte per al foment de la producció agrícola ecològica al Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca s'adjunta en l'Annex V.

7. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ PER A LA INTEGRACIÓ SOCIOECONÒMICA

7.1. Programa de Comunicació i Divulgació

Els valors naturals, culturals i històrics que alberga el Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca tenen un incalculable valor i la manera d'aconseguir l'estima, respecte i ajuda per a la seua conservació és donant-los a conèixer i divulgant-los.

Per a això resulta fonamental que des de l'espai natural es continue treballant en la conscienciació dels usuaris del Parc amb l'objectiu que se senten implicats en la preservació dels seus recursos naturals.

Els **OBJECTIUS GENERALS** són:

- Donar a conèixer als visitants els valors naturals, culturals i històrics més rellevants del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca.
- Informar sobre les normes d'ús públic que tenen vigor dins de la zona protegida.
- Transmetre la informació del Parc de manera directa al visitant, ja siga al Centre d'Interpretació, o bé a través de xarrades, jornades, campanyes, tallers de sensibilització... que s'organitzen.
- Divulgar, a través de la premsa local, les accions de gestió, conservació i millora d'hàbitats que es realitzen al Parc Natural.
- Mantindre actualitzada la informació del Parc en la pàgina Web i fomentar l'ús d'aquesta pàgina entre els visitants.

7.1.1. Campanyes de comunicació i divulgació

El passat setembre van començar a desenvolupar-se les campanyes de comunicació i divulgació en tots els Espais Naturals Protegits de la Comunitat Valenciana. Aquestes campanyes estan dissenyades per a acostar les àrees protegides a la ciutadania i en aquestes es programen activitats de conscienciació i divulgació dirigides al gaudiment ordenat dels Parcs Naturals.

El Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca ha participat activament en aquestes campanyes i ha organitzat durant el 2016 un total de **7** activitats en què han participat **564** persones. Les activitats són gratuïtes i han estat dirigides principalment a grups

familiars. L'acollida de les activitats entre els visitants i veïns del Parc Natural ha estat molt positiva i es pot destacar un increment en l'interés per conèixer i participar activament en la conservació de la zona humida.

Les campanyes i les activitats dutes a terme en cada una d'elles es detallen en els apartats següents:

♦ **Activitats organitzades durant el mes de setembre** (sense campanya específica)

El passat mes de setembre es van reprendre les activitats de comunicació i divulgació dirigides al públic familiar i des del Prat es van organitzar les activitats que a continuació es descriuen:

Aliats

Data: 02.09.2016

Lloc de realització: Centre Espai Natura (Torrenostra) – Zona nord del Parc Natural

Nombre de participants: s'anul·la per no arribar al nombre mínim d'inscrits

El Prat va ser pioner a realitzar activitats dirigides al públic en general que propiciaren l'enteniment, respecte i conscienciació respecte a l'important paper que juguen les rates penades en el manteniment del control biològic de les poblacions de mosquits.

Durant aquesta activitat estava projectat explicar als participants la biologia fonamental de les rates penades, els beneficis que la seua presència ens genera i les espècies que habiten i aprofiten el Parc Natural. També estava programat construir refugis per a fisurícoles tal com s'havia fet l'any anterior i col·locar-los en els voltants del Parc Natural.

Col·labora amb el cicle del Prat

Data: 10.09.2016

Lloc de realització: Centre d'Interpretació del Parc Natural – Zona sud del Parc Natural

Nombre de participants: 17

Aquesta activitat ha estat dirigida a conscienciar els participants en la importància de visitar l'espai i no deixar-hi empremta.

Durant la jornada es va realitzar la ruta sud del Parc i al llarg del recorregut es va explicar als participants els valors ambientals de la zona humida i es va invitar a la reflexió quant a l'impacte de l'ús ordenat dels espais protegits.

♦ **CAMPANYA: DIA DE LES AUS**

Apropa't al món de les aus

Data: 01.10.2016

Lloc de realització: Centre Espai Natura (Torrenostra) – Zona nord del Parc Natural

Nombre de participants: 20

Durant aquesta activitat es va introduir els participants en el món de l'ornitologia i es van compartir curiositats relacionades amb les aus que visiten i utilitzen l'espai.

El coneixement de les aus i la seva observació al Parc Natural constitueix un valor en alça de l'espai protegit i genera un gran interès entre el públic familiar que participa de les activitats de comunicació i divulgació ambiental.

Viatgeres de tardor

Data: 08.10.2016

Lloc de realització: Centre d'Interpretació del Parc Natural – Zona sud del Parc Natural

Nombre de participants: 17

Durant aquesta jornada es va realitzar un itinerari guiat per la zona sud del Parc Natural on observem les espècies d'avifauna presents en el Prat durant aquesta època migratòria.

Els participants van tindre també la possibilitat de conèixer aspectes característics de les diferents espècies i van descobrir com diferenciar-les fixant-se en trets característics de cada una d'elles.

♦ **CAMPANYA: SETMANA EUROPEA DE LA PREVENCIÓ DE RESIDUS**

Un món invisible – Fira de Sant Antoni

Data: 26 i 27.11.2016

Lloc de realització: Fira de Sant Andreu (Cabanes)

Nombre de participants: 478

La Setmana Europea de la Prevenció de Residus és una iniciativa l'objectiu de la qual és promoure i implantar durant una setmana accions de sensibilització sobre recursos sostenibles i gestió de residus.

Les accions que es duen a terme durant aquesta setmana se centren en les “3Rs”:

Reducció de residus, Reutilització de materials/productes i Reciclatge. Les “3Rs” representen les opcions que han de considerar-se a l'hora d'elaborar un sistema de gestió de residus.

Des del Parc Natural aprofitarem la nostra presència en la *Fira de Sant Andreu* de Cabanes per conscienciar la població local dels perills que l'abandó i el mal ús dels materials plàstics generen en la fauna marina.

També durant la *Fira* es va invitar els més xicotets a participar d'un taller en què, amb material del Parc Natural, van construir penjolls amb missatges d'estima cap a la zona humida.

La Sra. Elena Cebrián Calvo, Consellera d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural, també va visitar l'estand del Parc Natural en la *Fira* i va participar dels tallers que s'hi estaven desenvolupant en aqueix moment.

- ♦ **Activitats organitzades durant el mes de desembre** (sense campanya específica)

Quan la merita va per l'horta...

Data: 10.12.2016

Lloc de realització: Centre Espai Natura (Torrenostra) – Zona nord del Parc Natural

Nombre de participants: 17

El Parc Natural és un lloc privilegiat per a observar i conèixer les aus que cada any entren llargs viatges tant per a arribar al seu lloc d'hivernada com per a tornar a les seves àrees de nidificació.

Durant aquesta jornada es va guiar els participants per la ruta nord del Parc i se'ls va acompanyar en el descobriment de les espècies presents en la zona humida.

Per Nadal, empapussa els teus veïns alats

Data: 30.12.2016

Lloc de realització: Centre d'Interpretació del Parc Natural – Zona sud del Parc Natural

Nombre de participants: 15

Quan arriben els mesos més freds, les aus urbanes que viuen en el nostre entorn més pròxim comencen a tindre dificultats per a alimentar-se i passar l'hivern.

Amb l'objectiu de conscienciar de la importància de la conservació de les aus, tant les que habiten al Parc Natural com les urbanes, es va organitzar un taller en què construïrem menjadors per a granívors que després cada un dels participants es va emportar a casa per a poder penjar-los en els balcons i finestres i poder comprovar qui eren els visitants que venien a alimentar-s'hi.

RESULTATS

Les campanyes desenvolupades durant l'any 2016, així com les activitats i els participants de cada una d'elles, queden reflectides en la taula següent:

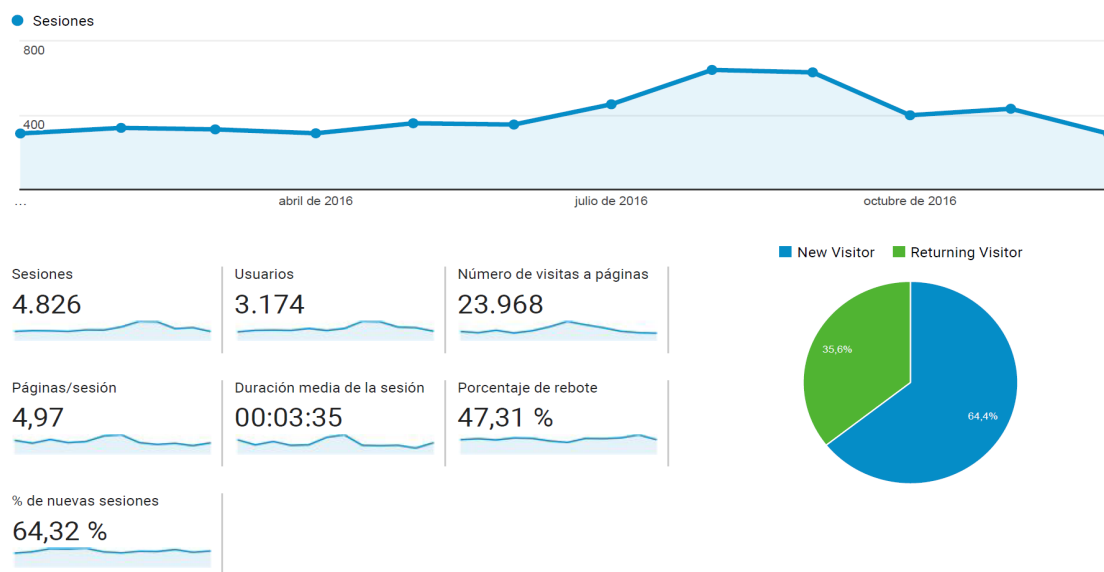
Campanya	Mes	Activitat	Nº participants
Sense campanya específica	Setembre	Aliats	*
		Col·labora amb el cicle del Prat	17
Dia de les Aus	Octubre	Apropa't al món de les aus	20
		Viatgeres de tardor	17
Setmana Europea de la Prevenció de Residus	Novembre	Un món invisible – Fira de Sant Andreu	478
Sense campanya específica	Desembre	Quan la merita va per l'horta...	17
		Per Nadal, empapussa els teus veïns alats	15
Total de participants campanyes de comunicació i divulgació			564

* Les activitats que han hagut de suspendre's, bé per causes meteorològiques bé perquè el nombre de participants no eren els suficients per realitzar-les, s'han marcat amb aquest símbol.

7.1.2. Pàgina Web i Twitter

L'actualització i el manteniment de la pàgina web del Prat es du a terme per l'Equip Tècnic del Parc Natural en col·laboració amb el Servei d'Informàtica de la Conselleria.

En el quadre següent es poden veure les dades de les sessions i usuaris que han navegat per la pàgina del Parc i una altra informació relativa a les pestanyes i enllaços visitats.

La pàgina web del Parc Natural també ens torna informació referent a la procedència de les visites que rep, aquestes dades són les que a continuació es mostren:

Ciudad	Sesiones	% Sesiones
1. Valencia	1.848	38,29 %
2. Castellon de la Plana	764	15,83 %
3. Barcelona	338	7,00 %
4. Madrid	333	6,90 %
5. (not set)	294	6,09 %
6. Alicante	152	3,15 %
7. Oropesa del Mar	44	0,91 %
8. Zaragoza	43	0,89 %
9. Benidorm	37	0,77 %
10. Torrent	32	0,66 %

Durant aquesta anualitat s'ha continuat donant difusió a les actuacions, campanyes, projectes, notícies i activitats del Parc Natural a través del *Twitter de Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana* (@GVAparks) gestionat des de Serveis Centrals en col·laboració amb l'Equip Tècnic del Parc Natural.

7.1.3. Col·laboració amb els mitjans de comunicació

Durant el 2016 les aparicions en la premsa escrita, la ràdio i les televisions locals i provincials han estat centrades en la difusió i publicitat de les activitats de divulgació ambiental dirigides al públic en general.

L'Equip Tècnic del Parc també ha redactat notes de premsa dels esdeveniments més destacats de l'espai protegit i de les tasques de gestió i conservació que es desenvolupen.

7.2. Programa d'Educació Ambiental

Els espais naturals protegits alberguen un patrimoni natural, històric i cultural de gran valor que necessita de la implicació de tothom per a la seua conservació i protecció. És per això que cal fomentar el coneixement d'aquest patrimoni i la seua conservació mitjançant l'ús social del Parc Natural des de l'estudi, l'ensenyament i el gaudiment ordenat d'aquest.

Una part important dins de la gestió dels espais naturals protegits és promoure, a través de la divulgació i l'educació ambiental, el coneixement dels valors naturals de l'entorn i afavorir actituds de respecte i estima cap al Parc Natural en particular i cap a la natura en general.

El Programa d'Educació Ambiental del Prat està pensat per aplegar als escolars de l'àrea d'influència socioeconòmica del Parc Natural i resulta un complement de la formació transversal del programa formatiu dels centres educatius que visiten la zona humida.

Els **OBJETIUS GENERALS** són:

- Promoure les activitats a l'aire lliure i de caràcter lúdic entre els escolars, afegint en el seu disseny i desenvolupament el component educatiu.
- Promoure en els escolars actituds que afavorisquen el respecte i la conservació del patrimoni natural, cultural i històric del Parc Natural.

Els mesos en els que els escolars solen visitar el Parc es distribueixen entre la tardor i la primavera, de manera que les activitats també estan adaptades a l'època de l'any en que es realitza la visita.

Des del Parc Natural també es projecten i executen activitats científiques i pràctiques específiques per als nivells superiors de formació: Batxillerat, Formació Professional i Universitat.

7.3. Planificació i gestió de l'Ús Públic

7.3.1. Programa d'atenció al visitant

Al gener de 2016 es va produir una modificació en l'Equip Tècnic que venia prestant els seus serveis en la Unitat de Gestió Prat-Desert. Dita modificació va consistir en l'assignació a prestar els seus serveis de manera exclusiva al Parc Natural del Prat de dos dels guies que treballaven en aquest equip i que estaven vinculats històricament al Prat de Cabanes-Torreblanca. Aquesta modificació va suposar que s'ampliaren els recursos humans destinats a la gestió, promoció i conservació del Parc Natural i també va afavorir l'increment de l'horari d'atenció al públic en el Centre d'Interpretació del Parc Natural.

L'atenció al públic en el Centre d'Interpretació va augmentar en l'any 2016 respecte al 2015 (en el que s'atenia de dimecres a divendres i el primer cap de setmana de cada mes en horari de 09:00 a 14:00 hores) ja que en el 2016 l'horari d'atenció al públic es va ampliar de dilluns a divendres i els dos primers caps de setmana de cada mes, i a partir de novembre de 2016 el Centre d'Interpretació ha estat obert tots els caps de setmana.

L'ampliació en els horaris d'atenció al públic del Centre d'Interpretació ha suposat un increment important dels visitants que han conegut les instal·lacions i han rebut informació personalitzada del Parc Natural. **1.648** han estat el total de visites informades durant el 2016.

D'una altra banda, l'Equip Tècnic del Parc Natural també aten visitants que, abans de visitar l'espai protegit, han concertat la visita amb ell. Són les visites concertades i durant el 2016 han suposat un total de **2.152** persones. Les visites concertades estan formades pels escolars que participen en el Programa d'Educació Ambiental; grups d'adults que participen en el Programa de Comunicació i Divulgació dels valors ambientals de la zona humida; els participants de les Jornades de Difusió que des del Parc s'organitzen i pels participants de les activitats incloses en les campanyes de comunicació i divulgació ambiental.

La següent taula mostra el resum dels visitants del Parc Natural que han estat atesos per l'Equip Tècnic durant el 2016:

Mes	Visites concertades					Visites informades
	Centres educatius	Divulgació amb adults	Jornades divulgatives	Campanyes	TOTALS	
Gener	-	-	-	-	-	82
Febrer	9	85	-	-	94	201
Març	230	-	77	-	307	246
Abril	60	-	-	-	60	121
Maig	15	265	-	-	280	157
Juny	-	262	-	-	262	170
Juliol	-	55	-	-	55	142
Agost	-	-	-	-	-	299
Setembre	-	50	40	17	107	52
Octubre	-	223	-	37	260	52
Novembre	108	109	-	478	695	27
Desembre	-	-	-	32	32	86
TOTALS	422	1.049	117	564	2.152	1.648

El total de visitants que han rebut atenció per part de l'Equip Tècnic del Parc Natural enguany ha estat de **3.800**, dels quals **2.152** han estat visites concertades i **1.648** visites informades.

7.3.2. Punts d'Informació Col·laboradors (PICs) dels Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana

Durant la present anualitat i dins del Protocol de col·laboració entre les conselleries amb competències en medi ambient i turisme respectivament, s'ha continuat realitzant activitats formatives del personal de las oficines de turisme en temes relatius al Parc Natural.

Aquesta col·laboració permet obrir les possibilitats de difusió dels valors del Parc Natural més enllà del Centre d'Interpretació i de la pàgina web del Parc, és per això de vital importància l'actualització contínua de les possibles modificacions en els horaris, rutes, activitats i incidents que puguin ocórrer en l'espai protegit.

Durant la present anualitat el personal tècnic del Parc i el personal dels PICs han estat en contínua col·laboració per tal de que la informació més actualitzada del Prat estigués a l'abast dels visitants. Durant els mesos de primavera i estiu és quan s'incrementen les consultes i la comunicació entre els equips adquireix una major rellevància, sent també necessària una major dedicació.

La col·laboració amb els PICs s'ha fonamentat en:

- L'Intercanvi d'informació entre les Tourist-Info i el Parc Natural.
- Millora i actualització de la informació en els portals d'Internet.
- Difusió de les activitats incloses en les Campanyes de Comunicació i Divulgació.

Els Punts d'Informació Col·laboradors del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca són:

- Oficina de Turisme de Cabanes
- Tourist-Info Torreblanca
- Tourist-Info Orpesa
- Tourist-Info Castelló

7.4. Programa de desenvolupament socioeconòmic del Parc Natural

7.4.1. Marca Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana

* La informació que apareix en aquest punt procedeix de l'informe remès al Parc Natural per part de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural i executat per VAERSA.

Durant l'any 2016 es dona continuïtat a les certificacions obtingudes durant l'any 2015, passant de las 112 empreses que existien a finals de l'any anterior a las **117** empreses a finals de 2016, havent-se certificat en total **5 noves empreses**:

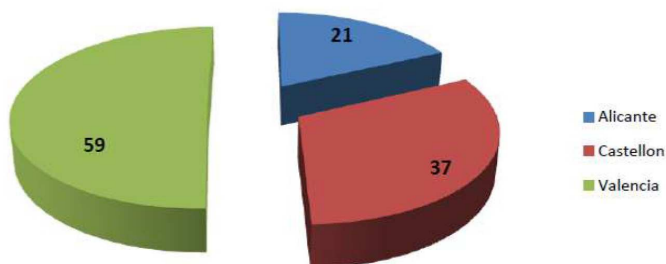
Empresa	Productos/Servicios	Familia	Parque Natural
SAT 403 CV Dagon	Vino y almendras	Producto Natural	Hoces del Cabriel
Miguel Marquez Sahuquillo	Vino y almendras	Producto Natural	Hoces del Cabriel
Arroz la Campana	Arroz	Producto Natural	L'Albufera
Gegantur	Experiencias turísticas, educación ambiental y turismo activo	Turismo de Naturaleza	Penyagolosa
Viunatura	Senderismo y espeleología	Turismo de Naturaleza	Penyagolosa
José Vicente Clausi Tormos	Paseos en barca Albufera	Turismo de Naturaleza	L'Albufera
Patricia Carpio de Marco	Miel y productos derivados Bee Miel	Producto Natural	Serra Calderona
Pago de Tharsys	Vino	Producto Natural	Hoces del Cabriel
Restaurabte REK	Restauración	Turismo de Naturaleza	L'Albufera
Bural SL	Aceite de oliva virgen extra	Producto Natural	Hoces del Cabriel

Les llicències per família s'agrupen en: **7** per a **productes artesans**, **53** per a **productes naturals** i **57** per a **turisme de natura**.

La **distribució** de les empreses amb productes certificats amb la marca **per províncies** és la següent:

Nº empreses per província

La **distribució** d'empreses **per Parc** és la següent:

	PA	PN	TN	Total general
El Carrascar de la Font Roja	1		5	6
El Hondo		3	1	4
Hoces del Cabriel	1	14	8	23
La Albufera		11	6	17
La Mata y Torrevieja		1	2	3
Penyagolosa		4	4	8
Puebla de San Miguel			1	1
Sierra de Espadán	4	6	8	18
Turia		1	4	5
Serra de Mariola		6	4	10
Montgó			2	2
Chera - Sot de Chera			2	2
Serra Calderona	1	3	1	5
Varios Parques			1	1
Salinas de Santa Pola		1		1
Serra Irta		3	1	4
PN provincia Castellón			1	1
Illes Columbretes			1	1
Serra Irta e Illers Columbretes			1	1
Serra Gelada			1	1
Marjal de Pego-Oliva			2	2
Prat de Cabanes-Torreblanca			1	1
Total general	7	53	57	117

Destacar, de les distintes accions que s'estan realitzant en l'àmbit de la marca: la “V entrega de plaques de compromís a les empreses certificades” i la “V mostra de productes de la marca”, celebrada en la ciutat de València i que va tindre una repercussió molt important tant en la venda per a les empreses participants, com en la consolidació de l'imatge de marca associada a la qualitat i al compromís amb el medi ambient.

El *facebook* de la marca ha presentat un increment notable durant l'any 2016, obtenint una xifra que en l'actualitat supera els 3.800 *m'agrada* front als 2.700 *m'agrada* de 2015. En aquest *facebook* es publiquen les activitats i els productes oferits per les empreses de la marca Parcs Naturals de forma conjunta a les activitats que se ofereixen des dels 22 parcs de la Comunitat, posant en valor els nostres espais naturals protegits i el seu desenvolupament socioeconòmic.

7.5. Anàlisi de resultats i conclusions generals

Els resultats de la gestió realitzada en relació a la planificació per a la integració socioeconòmica del Parc han estat els següents:

- En relació amb les campanyes de comunicació i divulgació, durant el 2016 s'han realitzat un total de **7** activitats en què han participat **564** persones, número molt inferior a l'obtingut en anteriors anualitats degut a que les campanyes es van iniciar al setembre. Les activitats incloses en aquestes campanyes continuen tenint una gran acceptació pel públic general i la població local.
- Pel que fa a la pàgina web del Parc Natural i al Twitter es constata un gran interès dels usuaris en els continguts nous que es publiquen. Malgrat aquest interès, durant aquesta anualitat ha disminuït el número de sessions rebudes en la pàgina web del Prat degut a l'absència de campanyes fins el setembre, sent que la consulta i difusió de les activitats incloses en les campanyes sempre ha constituït informació interessant per als visitants. Cal destacar que els twitts publicats al Twitter de @GVAparks referents al Prat de Cabanes-Torreblanca amb el *hashtag* [#PNPratCabanesTorreblanca](#) han estat dels que major repercussió mediàtica han tingut en la xarxa.
- Respecte al Programa d'Educació Ambiental, enguany s'ha continuat amb l'execució del projecte elaborat l'any passat amb una gran acollida tant pels nous centres educatius que reserven visites amb el Parc Natural com pels que tornen a vindre any rere any. El número total de participants en el Programa d'Educació Ambiental enguany ha estat de **422** escolars.
- Tal i com s'ha explicat en l'apartat d'atenció al visitant, durant aquesta anualitat s'han incrementat notablement les visites informades a causa de l'ampliació de l'horari d'atenció al públic al Centre d'Interpretació. **1.648** han estat el total de visitants que han rebut atenció personalitzada relativa al Parc Natural al Centre d'Interpretació durant el 2016, número molt superior als 485 visitants que es van atendre en aquesta instal·lació a l'any 2015.
- Les visites concertades totals també s'han vist incrementades a l'any 2016 respecte del 2015 pel mateix motiu, l'increment del capital humà amb dedicació exclusiva i l'ampliació de l'horari d'atenció al públic del Centre d'Interpretació, passant dels 1.614 visitants concertats del 2015 als **2.152** en el 2016.
- Respecte als Punts d'Informació Col·laboradors (PICs) del Parc Natural, enguany s'ha mantingut el contacte, comunicació i col·laboració entre les parts.

8. DIRECCIÓ I TRAMITACIÓ ADMINISTRATIVA

Des de la presa de possessió de la Directora Conservadora del Parc Natural s'han fet una sèrie de reunions amb els agents implicats a l'espai protegit i s'ha dut a terme la tramitació de sol·licituds relacionades en determinades activitats a desenvolupar al Parc Natural.

8.1. Reunions

Per tal de conèixer les inquietuds de les entitats i persones amb interessos al Parc Natural, la Directora Conservadora s'ha reunit amb representants dels següents entitats i col·lectius:

- Junta Rectora del Parc Natural, en la reunió ordinària celebrada el 21.07.16
- Ajuntament de Torreblanca
- Ajuntament de Cabanes
- Agents Mediambientals de la zona
- Associacions de caçadors
- Representants dels grups ecologistes
- Presidenta de la Junta Rectora
- Investigadors que treballen al Parc Natural
- Tècnics de Prevenció d'Incendis de la Direcció Territorial
- Tècnics d'agricultura de la Direcció General i Territorial de Castelló
- Departament de Costes de Castelló
- Departament de Mobilitat Sostenible de la Conselleria d'Habitatge, Obres Públiques i Vertebració del Territori
- Representants dels agricultors

8.2. Informes

En relació a les sol·licituds rebudes en 2016, s'han elaborat els següents informes:

- Informe favorable al projecte de construcció "Itinerari ciclista-peatonal en l'entorn del Parc Natural del Prat de Cabanes-Torreblanca".

- Informe favorable a la sol·licitud del Departament de Microbiologia i Ecologia de la Facultat de Ciències Biològiques de la Universitat de València, per a la realització d'estudis de la fauna i la flora al Parc Natural.
- Informe favorable a la sol·licitud de l'Ajuntament de Torreblanca per a realitzar actuacions de manteniment i millora d'hàbitats al Parc Natural consistents en la connexió de les llacunes pròximes al Centre Espai Natura i per a la neteja de l'antiga connexió entre la Carrerassa València i el Camí dels Mollons.
- Informe favorable al projecte per a la millora de l'hàbitat de la boscarla d'aigua (*Acrocephalus paludicola*) en determinades parcel·les del terme municipal de Torreblanca, dins d'un projecte LIFE de la Unió Europea.
- Informe desfavorable respecte de l'activitat de la mercantil *Herederos Enrique Climent Mingol CB*, que té lloc en la parcel·la 34 del polígon 14 de Torreblanca, per considerar-la una activitat industrial de fabricació de fertilitzants i no a soles una instal·lació de benefici de l'extracció de torba.
- Informes favorables per a la realització de tractaments de control de les poblacions de mosquits en l'entorn del Parc Natural.

9. RESUM ECONÒMIC

Durant l'anualitat 2016 s'han realitzat les següents inversions:

ACTUACIONS DE MANTENIMENT CONSERVACIÓ I ÚS PÚBLIC	INVERSIÓ
CONSERVACIÓ I MANTENIMENT DE L'ESPAI NATURAL	68.904,80 €
PROMOCIÓ, DIFUSIÓ I TREBALLS TÈCNICS DEL PARC	30.119,86 €
BRIGADES DE BIODIVERSITAT (FONS FEDER)	13.407,50 €
TOTAL INVERSIÓ	112.432,16 €

10. PROGRAMA DE GESTIÓ I PROPOSTES PER AL 2017

Per tal de dur a terme una gestió planificada i consensuada tal i com es va quedar en la reunió de la Junta Rectora del passat 21 de juliol de 2016, hem elaborat el que considerem el marc estratègic de gestió al Parc Natural així com les actuacions previstes per al 2017; tot això per a la seva discussió, modificació i posterior aprovació, si escau, per la Junta Rectora en el 2017.

10.1. Programa de Gestió del Parc Natural

10.1.1. Manteniment del nivell hídric del Parc Natural

Objectius

- Mantenir un nivell hídric adequat per al desenvolupament dels ecosistemes del Parc Natural.
- Possibilitar un drenatge ràpid i eficaç en cas d'inundació dels camps de conreu.
- Facilitar el flux de la fauna des de la mar a les llacunes del Parc Natural i també en sentit contrari.

Actuacions

- ✓ Substitució de les comportes existents en els punts de drenatge a la mar per altres més adequades.
- ✓ Col·locació de noves comportes en les séquies que siga necessari per facilitar la connexió hídrica de tot el Parc.
- ✓ Neteja de les séquies reblides per tal de facilitar el flux de l'aigua.
- ✓ Condicionament de la desembocadura en la Gola del Trenc per tal de corregir la seva obstrucció periòdica deguda a l'aportació de cudols per la mar.
- ✓ Col·locació de nivells de referència en punts estratègics del Parc Natural.
- ✓ Revisió i manteniment anual d'aquestes infraestructures.

10.1.2. Foment de la producció agrícola ecològica al Parc Natural

Objectius

- Protegir la qualitat dels recursos hídrics que permeten el manteniment i l'estructuració de l'ecosistema.

- Compatibilitzar l'aprofitament dels recursos agrícoles amb la conservació dels valors ambientals.
- Facilitar la formació dels agricultors, la seva professionalització i l'assessorament. Donar un especial suport a la incorporació de joves al sector agrari.
- Donar suport a la promoció de mercats locals i de proximitat i en general de la comercialització dels productes de l'agricultura ecològica per afavorir el desenvolupament de l'economia rural.

Actuacions

- ✓ Elaboració d'un cens de les parcel·les que es troben ubicades en l'àmbit del Parc Natural i la seva zona d'amortiment d'impactes, amb indicació de les seves característiques d'ubicació, tipus de cultiu i dades del propietari.
- ✓ Creació d'un Banc de Terres per tal d'identificar els propietaris de les parcel·les que en l'actualitat no es troben cultivades.
- ✓ Realització de jornades informatives dirigides a propietaris i agricultors de la zona, així com cursos presencials de formació contínua i assessorament per als agricultors de producció ecològica sobre tècniques d'agricultura ecològica, així com de comptabilitat i comercialització i pràctiques tutoritzades amb experts de la zona (figures Far).
- ✓ Assessorament als productors agrícoles ecològics en la tramitació de sol·licituds de les diferents ajudes (PDR, PE, aplicació de bones pràctiques agràries, en zones vulnerables, millora de les finques de producció ecològica i les seves connexions amb l'espai natural protegit, etc.).
- ✓ Suport en la creació de mercats de proximitat i de canal curt per a la venda dels productes ecològics i així abaratir els costos.
- ✓ Realització d'estudis d'investigació sobre sinergies entre agricultura ecològica i espais naturals protegits.

10.1.3. Gestió de residus al Parc Natural

Objectius

- Conscienciar els usuaris del Parc Natural de la necessitat de no deixar els residus dins de l'espai protegit.
- Dotar de contenidors per a l'arreglada selectiva de residus fora del Parc Natural.

Actuacions

- ✓ Realització de campanyes de comunicació i educació ambiental al respecte, de manera coordinada, així com d'inspecció i sanció.

- ✓ Instal·lació de contenidors d'arreglada selectiva de residus en punts estratègics.

10.1.4. Renovació i manteniment de la senyalètica del Parc Natural

Objectius

- Informar clarament de la ubicació del Parc Natural i de com arribar des de les vies principals.
- Assabentar el visitant de l'entrada al Parc Natural i que comporta unes normes d'ús diferents.
- Senyalitzar llocs puntuals en determinades zones i èpoques (nidificació, residus, prohibició de gossos, etc.)
- Millorar la imatge del Parc Natural.

Actuacions

- ✓ Compra i instal·lació de les següents tipus de senyals:
  - en la carretera nacional i rodes d'accés
  - a l'entrada del Centre d'Interpretació
  - en els itineraris
  - en la Platja de Carrabiners
  - en la platja dels «gossos»
- en les zones i èpoques de nidificació

10.1.5. Elaboració del Pla d'Aprofitament Ramader del Parc Natural

Objectius

- Compatibilitzar l'aprofitament dels recursos ramaders amb la conservació dels valors ambientals.
- Facilitar la utilització d'adobs orgànics en l'agricultura ecològica del Parc Natural.

Actuacions

- ✓ Encarregar els tècnics experts en la matèria la redacció del Pla d'Aprofitament Ramader.

10.1.6. Renovació del Pla Cinegètic del Parc Natural

Objectius

- Disposar d'una proposta consensuada per a la renovació del Pla Cinegètic per a l'any 2019.
- Conèixer l'impacte de la caça sobre les poblacions d'aus que utilitzen el Parc Natural com a lloc de nidificació, alimentació o de pas.
- Redistribuir els tres acotats que hi ha al Parc Natural en dos: un d'aus aquàtiques en la zona de protecció i altre de caça menor en la zona d'amortiment d'impactes.

Actuacions

- ✓ Encarregar un estudi sobre poblacions d'aus cinegètiques al Parc Natural i les seves afeccions.
- ✓ Control i seguiment de les memòries que elaboren els titulars dels tres acotats de caça.
- ✓ Realitzar reunions entre caçadors i ornitòlegs que cacen i estudien al Parc Natural respectivament per tal de fomentar l'enteniment i arribar a un consens per a la millora de les condicions ambientals i ecològiques del Parc Natural.

10.1.7. Programes per a la millora i conservació dels hàbitats del Parc Natural

Objectius

- Continuar amb el seguiment de les espècies singulars de flora i fauna del Parc Natural.
- Implementar actuacions de millora dels hàbitats prioritaris al Parc Natural.
- Detectar i ubicar les espècies invasores de flora i fauna al Parc Natural i combatre la seva presència.
- Supervisar els treballs d'extracció de torba d'acord amb els condicionants de la Declaració d'Impacte Ambiental.
- Condicionar la zona on s'ha fet la crema controlada.

Actuacions

- ✓ Elaboració anual de censos d'aus.
- ✓ Seguiment de les poblacions de samaruc, fartet i tortuga d'estany.
- ✓ Seguiment de les actuacions de millora dels hàbitats del corriol camanegre (*Charadrius alexandrinus*) i la boscarla d'aigua (*Acrocephalus paludicola*).
- ✓ Manteniment de llueints.

- ✓ Elaboració d'un mapa amb les ubicacions de les espècies invasores de flora i establiment d'un cronograma d'actuacions per tal d'eradicar-les.
- ✓ Elaboració d'un protocol anual de compliment de les condicions de la DIA per a la firma entre el Servei d'Espais Naturals Protegits i el titular de l'autorització d'extracció de torba.
- ✓ En la zona de la crema controlada: neteja de séquies, comportes, manteniment de lluent i plantació d'arbres (*Tamarix* sp. i *Populus alba*) a la vora del camí proper a la depuradora.

10.1.8. Conservació i manteniment del Parc Natural i les seves infraestructures

Objectius

- Condicionar els itineraris didàctics del Parc Natural.
- Millorar l'estat actual de les instal·lacions del Centre d'Interpretació del Parc Natural.
- Dotar de continguts ambientals el Centre Espai Natura.

Actuacions

- ✓ Control periòdic de la vegetació i manteniment dels itineraris del Parc Natural.
- ✓ Condicionament de la zona exterior del Centre d'Interpretació del Parc Natural amb la substitució del tancat de fusta i la plantació d'espècies autòctones singulars.
- ✓ Dotació de material gràfic del Centre Espai Natura amb continguts didàctic-naturalístic relacionats amb les característiques ambientals i socials del Parc Natural.

10.1.9. Programa de comunicació, divulgació i educació ambiental

Objectius

- Mantenir els programes de comunicació i divulgació dels valors ambientals i culturals del Parc Natural.
- Continuar amb el Programa d'Educació Ambiental i molt especialment en els centres educatius dels municipis del Parc Natural.
- Establir una línia de col·laboració i coordinació amb els ajuntaments per a la programació de les diferents activitats que es realitzen des del Parc Natural.

Actuacions

- ✓ Realització de les activitats per al públic en general amb una periodicitat de dues al mes.
- ✓ Manteniment del desenvolupament del Programa d'Educació Ambiental.
- ✓ Atenció dels visitants que acudeixen al Centre d'Interpretació del Parc sense haver concertat visita previament.
- ✓ Manteniment de la pàgina web del Parc Natural i col·laboració amb la promoció mitjançant el perfil de twitter @GVAparks.

10.2. Propostes per al 2017

- ◆ Projecte per a la neteja de séquies i compra i instal·lació de comportes en les goles de la marjal del Parc Natural.
- ◆ Projecte per al condicionament de la desembocadura en la Gola del Trenc per tal de corregir la seva obstrucció periòdica deguda a l'aportació de cudols per la mar.
- ◆ 1ª Fase del Projecte de Promoció de la Producció Agrícola Ecològica al Parc Natural.
- ◆ Projecte per a la delimitació de les zones on s'han de mantenir els lluent.
- ◆ Projecte per a la conscienciació dels visitants i habituals del Parc Natural sobre la importància de no deixar residus dins del Parc i dipositar-los en els contenidors senyalitzats i ubicats fora de l'espai protegit.
- ◆ Projecte per a la conscienciació dels propietaris dels gossos que entren o volen entrar al Parc Natural, amb la col·laboració dels agents mediambientals.
- ◆ Projecte per a la compra i instal·lació de senyals informatives al Parc Natural.
- ◆ Projecte per a la dotació de continguts ambientals del Centre Espai Natura de Torrenostre (Torreblanca).
- ◆ Projecte de condicionament de la zona exterior del Centre d'Interpretació del Parc Natural amb la substitució de la tanca de fusta i la plantació d'espècies autòctones singulars.
- ◆ Redacció del Projecte de condicionament de la zona de crema controlada.

- ◆ Programes per a la millora i conservació dels hàbitats del Parc Natural:
  - LIFE paludícola
  - Projecte: *Charadrius alexandrinus*
- ◆ Programes de Comunicació, Divulgació i Educació Ambiental.
- ◆ Programes de Conservació i Manteniment del Parc Natural i les seves infraestructures.

GENERALITAT
VALENCIANA

parc **natural**
del **prat** de
cabanes-torreblanca

ANNEXOS
